

24-06-2010

Sagsnr.
2010-49451

Dokumentnr.
2010-432356

Sagsbehandler
Lone Ahm

Vurdering af mulighed for etablering af socialøkonomisk virksomhed, der kan forestå begravelser i Københavns Kommune

Borgerrepræsentationen besluttede på møde den 11. februar 2010 at henvise et medlemsforslag til Sundheds- og Omsorgsudvalget, hvorefter Økonomiforvaltningen i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skulle undersøge muligheden for at oprette et kommunalt begravelsesselskab eller andre modeller, hvor kommunen kan indgå fx fælles indkøbsaftaler.

På møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 20. maj 2010 fremlagde forvaltningen – jfr. indstillingens bilag 1 - en redegørelse om de begrænsninger, som lovgivningen sætter for kommunal opgavevaretagelse. I samme notat konkluderer forvaltningen, at der ikke er hjemmel til at oprette et kommunalt begravelsesselskab, der kan være et åbent tilbud til kommunens borgere som alternativ til private begravelsesforretninger.

Tilsvarende er det forvaltningens vurdering, at der aktuelt heller ikke er hjemmel til, at en kommune kan indgå indkøbs-/prisaftaler med private bedemandsfirmaer – eller iværksætte andre tiltag – med henblik på

**Adm.center - Juridisk -
Afdeling**

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
3530 3802

E-mail
DH66@suf.kk.dk

EAN nummer
5798009291004

www.kk.dk

nedbringelse af markedsprisen for bedemandsassistance til begravelser.

På mødet den 20. maj 2010 udsatte Sundheds- og Omsorgsudvalget sagen, idet det samtidig blev besluttet, at forvaltningen med inddragelse af Socialforvaltningen skulle undersøge muligheden for etablering af socialøkonomisk virksomhed, der kan forestå begravelser i Kommunen med henblik på at nedbringe markedsprisen for begravelsesforretninger.

Vedrørende inddragelse af Socialforvaltningen skal det bemærkes, at Socialforvaltningen i forbindelse med budgetaftalen for 2009 blev pålagt at udarbejde en politik for kommunens samarbejde med socialøkonomiske virksomheder. Efterfølgende pålagde Borgerrepræsentationen Økonomiforvaltningen at udarbejde forslag til en strategi for, hvordan rammerne for etablering og drift af socialøkonomiske virksomheder kan styrkes. Borgerrepræsentationen har nu den 3. juni 2010 vedtaget Økonomiforvaltningens oplæg til en strategi, og i den forbindelse har Økonomiforvaltningen overtaget ansvaret for politikken videre drift.

Københavns Kommunes strategi for socialøkonomiske virksomheder

I kommunens strategi defineres socialøkonomisk virksomhed som iværksættere eller virksomheder, der er kendetegnet ved;

- Den har et socialt, miljømæssigt eller sundhedsmæssigt formål og skaber social værdi.
- Den er innovativ – dvs. arbejder med nye produkter, services eller processer.
- Den er professionelt organiseret – dvs. ikke udelukkende baseret på frivillig arbejdskraft.
- Den er privat eller kollektivt ejet – altså ikke offentligt ejet.
- Den er ”not-for-profit” – dvs. geninvesterer evt. overskud for at fremme det sociale formål.

Strategien vil sætte fokus på den merværdi, som socialøkonomiske iværksættere og virksomheder bidrager med, og dette skal gøres ved at rammebetingelserne for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder gøres bedre gennem ni indsatsområder, der skal rulles ud i perioden 2010-2013:

- En indgang for socialøkonomiske iværksættere og virksomheder via Københavns Erhvervscenter
- Mere målrettet rådgivning
- Bedre netværk mellem private, frivillige og offentlige sektorer
- Samarbejde mellem videninstitutioner og Københavns Kommune om socialøkonomiske virksomheder
- Synliggørelse af effekter ved socialøkonomiske virksomheder
- Etablering af en investeringsfond for socialøkonomiske iværksættere

- Fokus på incitamentstruktur
- Facilitering flere socialøkonomiske pilotprojekter
- Øget information om kommunens indkøb og udbud

Kommunens mål er nærmere defineret i strategien, hvor det fremgår, at ”der er stigende fokus på, at den socialøkonomiske sektor rummer et stort potentiale og at virksomhedsmodellen kan være effektiv til både at skabe vækst, bidrage med innovative løsninger og etablere arbejdspladser til udsatte borgere. Således kan socialt iværksætteri bidrage med en omfattende social og samfundsmæssig værdiskabelse i forhold til;

- *At skabe nye velfærds løsninger: De sociale iværksættere lever af at skabe social værdi, løse oversete velfærdsudfordringer og udnytte oversete muligheder, der hvor det traditionelle velfærdssystem ikke slår til.*
- *At skabe bedre velfærd: mere social værdi for de samme midler. Det er den business case, som de gode sociale iværksættere tilbyder. Kombinationen af socialt arbejde og professionel forretning har store potentialer, hvor kommunen kan opnå højere kvalitet og mere effektivitet.*

Overordnet skal Københavns Kommune have fokus på innovationspotentialet i denne virksomhedsmodel og sikre at de gode cases bliver synliggjort.”

Begravelsesfirma som socialøkonomisk virksomhed

Bedemandsvirksomhed er et helt almindeligt anerkendt privat erhverv. Det må således umiddelbart lægges til grund, at de opgaver og tjenesteydelser, som indgår i almindeligt bedemandsarbejde ikke i sig selv opfylder dele af definitionen for socialøkonomisk virksomhed fx i forhold til at skabe innovative løsninger eller social værdi.

Adgangen til socialøkonomisk virksomhed for begravelsesfirmaer må derfor ligge i, at et privat begravelsesfirma – fx ved at etablere en arbejdsplads for udsatte borgere – kan omfattes af strategiens definitioner og målsætning om skabelse af nye/bedre velfærds løsninger.

I forvaltningens tidligere redegørelse om de juridiske rammer for oprettelse af et kommunalt begravelsesselskab fremgår det som anført, at en kommune ikke har hjemmel til at drive et kommunalt begravelsesselskab som et åbent tilbud til kommunens borgere i konkurrence med den private sektor.

Københavns Kommune kan derfor alene understøtte, at iværksættere og/eller private firmaer selv vælger at etablere sig som socialøkonomiske virksomheder inden for bedemandsbranchen via de fokusområder i Kommunens strategi, der angår bedre rådgivning,

afklaring af adgang til investeringsfond og endelig de tiltag, der generelt skal sætte fokus på merværdien af socialøkonomiske virksomheder.

Særligt om ”kommunale begravelser”

Forvaltningen har ligeledes tidligere redegjort for, at Kommunen har hjemmel og pligt til at sørge for begravelse eller ligbrænding i de tilfælde, hvor en afdød borger ikke har pårørende eller andre, der kan eller ønsker at påtage sig opgaven.

I Københavns Kommune omhandler opgaven ca. 300 begravelser årligt, og opgaven varetages aktuelt af firmaet Begravelse Danmark, der er tildelt kontrakten på baggrund af et vundet EU-udbud, hvor tildeling af ordren skete ud fra det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Det kan samtidig oplyses, at begravelsesfirmaet er et aktieselskab, der er 100 % ejet af Landsforeningen Liv og Død, der ifølge Landsforeningens vedtægter er en humanitær, almennyttig og medlemsbaseret organisation, hvis formål er at virke for en værdig afsked med livet. Ifølge Landsforeningens oplysninger, går alt overskud fra begravelsesfirmaet til at styrke Landsforeningens arbejde.

Det er således forvaltningens opfattelse, at det skete udbud ikke har været hindrende for, at opgaven kunne tildeles en socialøkonomisk virksomhed.

Mulighed for påvirkning af markedsprisen

I det omfang, der er iværksættere eller firmaer, der vælger at etablere sig som socialøkonomisk virksomhed inden for områder, der ligger uden for rammerne af kommunal opgavevaretagelse, kan kommunen ikke stille krav om, at fx tilbud om rådgivning mm. er betinget af, at virksomheden medvirker til at nedbringe markedsprisen.

I forhold til de ”kommunale begravelser” er det forvaltningens opfattelse, at der næppe vil være mulighed for nedbringelse af markedsprisen, idet ordretildeling allerede er givet til den tilbudsgiver, der afgav det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

I den sammenhæng skal det yderligere bemærkes, at de konkurrenceretlige regler begrænser kommunens mulighed for at opstille vilkår om medvirken til nedbringelse af markedsprisen i kravspecifikation/udvælgelseskriterier ved et fremtidigt EU-udbud.